

Briselē, 21.6.2019.
COM(2019) 283 final

2019/0137 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko Čehijai atļauj piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu, atkāpjoties no
Direktīvas 2006/112/EK 193. panta**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2018. gada 20. decembrī Padome ar grozījumu PVN direktīvā¹ pieņēma Direktīvu (ES) 2018/2057 par vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas (“VAMS”) pagaidu piemērošanu darījumiem, kuri pārsniedz 17 500 EUR robežvērtību².

Direktīva tika pieņemta pēc PVN rīcības plāna³, kurā Komisija paziņoja par savu nodomu izveidot galīgo PVN sistēmu uzņēmumu savstarpējai pārrobežu tirdzniecībai Savienībā⁴. Tomēr šādas galīgās PVN sistēmas ieviešanai vajadzīgi gadi, tāpēc atsevišķas dalībvalstis aicināja tostarp izstrādāt neatliekamus un konkrētus pasākumus cīņai pret karuseļveida krāpšanu⁵. Konkrēti tās pieprasīja iespēju ieviest pagaidu VAMS, un rezultātā pēc Komisijas priekšlikuma šajā jautājumā⁶ tika pieņemta Direktīva (ES) 2018/2057 (“VAMS direktīva”).

Atbilstīgi minētajai direktīvai dalībvalstis, kuras izpildījušas konkrētus izvirzītus kritērijus, var, iesniedzot pieprasījumu, saņemt atļauju pagaidu kārtā piemērot VAMS līdz 2022. gada 30. jūnijam. Šādu atļauju Čehija pieprasīja vēstulēs, kas Komisijā reģistrētas 2019. gada 21. janvārī un 2019. gada 22. martā, un sniedza ziņas, kas apliecina, ka kritērijus tā ir izpildījusi.

Šim priekšlikumam nebūtu jākavē diskusijas, kas notiek par galīgo PVN sistēmu⁷.

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN direktīvas jaunajā 199.c panta 1.–4. apakšpunktā ar VAMS direktīvu tika iekļauti izpildāmie kritēriji un VAMS atļaujas saņemšanas kārtība. Tāpēc Čehija sniedza šādas, īpaši 199.c panta 3. punktā, prasītās ziņas.

1. Detalizēts pamatojums tam, ka ir izpildīti attiecīgie kritēriji (PVN direktīvas 199.c panta 3. punkta a) apakšpunkts saistībā ar 1. punktu).

¹ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

² Padomes Direktīva (ES) 2018/2057 (2018. gada 20. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu attiecībā uz vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības pagaidu piemērošanu attiecībā uz preču piegādēm un pakalpojumiem, kuru vērtība pārsniedz konkrētu robežvērtību (OV L 329, 27.12.2018., 3.–7. lpp.).

³ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par rīcības plānu PVN jomā “Ceļā uz vienotu ES PVN zonu — laiks pieņemt lēmumu” (COM(2016)148 final, 7.4.2016.).

⁴ Tostarp Komisija ir pieņēmusi vajadzīgos priekšlikumus:
Priekšlikums Padomes direktīva, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa sistēmas atsevišķu noteikumu saskaņošanu un vienkāršošanu un galīgās nodokļa uzlikšanas sistēmas ieviešanu tirdzniecībā starp dalībvalstīm (COM(2017) 569 final, 4.10.2017.).

Priekšlikums Padomes direktīva, ar ko attiecībā uz sīki izstrādāto tehnisko pasākumu ieviešanu galīgās PVN sistēmas darbībai, kas paredzēta nodokļa uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm, groza Direktīvu 2006/112/EK (COM(2018) 329 final, 25.5.2018.).

⁵ Karuseļveida krāpšana (reizēm dēvēta arī par “pazudušā tirgotāja krāpšanu”) iespējama īpaši tāpēc, ka patlaban preču piegādēm Kopienas iekšienē pastāv atbrīvojums, kas ļauj iegādāties preces, nemaksājot PVN. Daudzi tirgotāji tad izvairās no nodokļa maksāšanas, nemaksājot nodokli iestādēm no pircējiem saņemto PVN. Tomēr minētajiem pircējiem, kuru rīcībā ir derīgi rēķini, joprojām ir tiesības uz nodokļa atskaitīšanu. Tās pašas preces var piegādāt vairākas reizes, no jauna veicot no nodokļa atbrīvotas piegādes Kopienas iekšienē. Līdzīgu karuseļveida krāpšanu var veikt arī ar pakalpojumu sniegšanu.

⁶ COM(2016) 811 final, 21.12.2016.

⁷ COM(2018) 329 final, 25.5.2018.

- 1.1. 2016. gada 23. augusta gala ziņojumā par PVN iztrūkumu norādīts, ka 2014. gadā PVN iztrūkums vismaz par 5 procentpunktiem pārsniedza Kopienas PVN iztrūkuma mediāno vērtību.

No Komisijas publicētā 2016. gada 23. augusta galīgā ziņojuma par PVN iztrūkumu⁸ izriet, ka 2014. gadā Čehijas PVN iztrūkums bija 16,14 % no tās kopējām PVN saistībām. Minētajā ziņojumā vēl norādīts, ka Eiropas Savienībā (ES) PVN iztrūkums bija vidēji 10,4 %. Līdz ar to Čehijas PVN iztrūkums ES vidējo PVN iztrūkumu pārsniedz par vairāk nekā 5 procentpunktiem.

- 1.2. Pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kas pievienots VAMS direktīvas priekšlikumam, karuseļveida krāpšanas apmērs kopējā PVN iztrūkumā pārsniedz 25 %.

No minētajā ietekmes novērtējuma⁹ izriet, ka Čehijas 28 % lielais PVN iztrūkums radies karuseļveida krāpšanas dēļ. Tādējādi šis kritērijs ir izpildīts.

- 1.3. Konstatēts, ka citi kontroles pasākumi, kā arī sadarbība PVN jomā, nav pietiekami, lai apkarotu karuseļveida krāpšanu.

No Čehijas sniegtajām ziņām izriet, ka šī dalībvalsts pret PVN krāpšanu ir veikusi vairākus konkrētus kontroles pasākumus. Turpmāk sniegts šo pasākumu pārskats un Čehijas vērtējums par to darbību un rezultātiem. Tam seko Čehijas vērtējums par administratīvo sadarbību PVN jomā ar pārējām dalībvalstīm.

1.3.1. Apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana nozarēs

Pamatojoties uz PVN direktīvas 199. un 199.a pantu, Čehija apgrieztās maksāšanas sistēmu piemēroja arī piegādēm vairākās nozarēs, arī šādās: būvdarbi; personāls būvdarbu nozarē; nekustamais īpašums, ja piegādātājs ir izvēlēties maksāt nodokli; atkritumi un lūžņi; preces, kuras dotas kā nodrošinājums un piegādātas, īstenojot minēto nodrošinājumu, preces, par kurām cesionāram piešķirta īpašumtiesību rezervācija un kuras cesionārs piegādā, izmantojot šīs tiesības; tāda nekustamā īpašuma piegāde, kas pārdots tiesas izsolē; siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotas; mobilie tālruņi; integrālās shēmas ierīces; gāzes un elektroenerģijas, kā arī elektroenerģijas sertifikāti; konkrēti telesakaru pakalpojumi; spēļu konsoles; klēpj datoru; graudaugu izstrādājumi un atsevišķas lauksaimniecības kultūras; konkrēti metāli (ieskaitot dārgmetālus).

Čehijas vērtējumā minētie pasākumi bijuši ļoti rezultatīvi, bet tie nav novērsuši krāpšanas pārvirzīšanos uz citām nozarēm, t. i., no mobilajiem tālruņiem uz citu elektroniku, no zelta uz citiem metāliem (sudrabu, platīnu).

1.3.2. Solidāra atbildība

Pamatojoties uz PVN direktīvas 205. pantu, piegādē starp nodokļu maksātājiem Čehija vairākos gadījumos ir ieviesusi solidāro atbildību PVN nolūkos. Solidārā atbildība tādējādi ir piemērojama konkrētām minerāleļļas un tādu citu produktu piegādēm, kuriem piemēro akcīzes nodokļus.

Piedevām solidārā atbildība par PVN nomaksu tika prasīta arī no pircējiem par visu citu preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu gadījumos, kad konstatēts, ka pircējs rīkojies ļaunprātīgi,

⁸ Center for Social and Economic Research (CASE), Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2016 Final Report ([TAXUD/2015/CC/131](#)), 2016., 19. lpp.

⁹ SWD(2016) 457 final, 21.12.2016., 39. lpp.

it īpaši, kad veikta “zināšanu pārbaude”, proti, kad pircējs zinājis vai varēja zināt, ka piegādātājs nodokļu administrācijai apzināti nav nomaksājis PVN. Turklāt solidārā atbildība no pircēja sistemātiski tiek prasīta vairākos īpašos gadījumos, piemēram, kad cena bez redzama pamatojuma pavisam skaidri neatbilst normālai tirgus cenai; kad tiek izmantota virtuālā valūta, vai kad piegādātājs ir neuzticams nodokļu maksātājs (skat. 1.3.4. punktu).

Čehijas vērtējumā tas bija profilakses pasākums, bet to ir grūti izmantot, kad piegādes ķēdē rodas kompleksas situācijas, sevišķi, kad pazuduša tirgotāja pircējs ir subjekts bez aktīviem. Turklāt “zināšanu pārbaude” ir radījusi būtiskas problēmas nodokļu iestādēm, jo valsts tiesas ir spriedušas, ka pierādīt, ka pircējs “zina vai varēja zināt”, ka piegādātājs PVN nenomaksās, ir nodokļu administrāciju ziņā.

1.3.3. Dalītā maksājuma mehānisms

Čehija ir ieviesusi neobligātu dalītā maksājuma mehānismu. Dalītā maksājuma kārtība paredz, ka pircējs PVN nomaksā ne vairs piegādātājam, bet tieši nodokļu administrācijai. Šādi pircēja PVN saistības par visu darījumā maksājamo PVN tiek atceltas gadījumos, kad, pamatojoties uz 1.3.2. punkta nosacījumiem, solidārā atbildība ir pircējam.

Čehija norādījusi, ka pasākums ir efektīvs, bet tā neobligātais raksturs nav izdevīgs. Obligāts dalītais maksājums, pēc Čehijas domām, uzliktu pārāk lielu administratīvo un finansiālo slogu gan tirgotājiem, gan nodokļu iestādēm, jo rastos lielāks administrējamo maksājumu skaits un palielinātos personāla un IT izmaksas. Turklāt gadījumā, kad pircējs dalītā maksājuma mehānismu neizmanto, nevar uzskatīts, ka izpildīti nosacījumi, lai veiktu “zināšanu pārbaudi”. Valsts tiesas spriedušas, ka arī tādā gadījumā nodokļu administrācijai jāpierāda, ka pircējs zināja vai varēja zināt, ka tas ir iesaistīts krāpšanas situācijā. Bez tam no pircēja, kurš nav izmantojis dalītā maksājuma mehānismu solidārās atbildības ietvaros, PVN var atgūt tikai tad, ja atgūšana no piegādātāja izrādījusies nesekmīga; efektīva atgūšana tādējādi var notikt tikai pēc noteikta perioda.

1.3.4. Neuzticamu nodokļu maksātāju atpazīšana (reģistrētiem PVN maksātājiem)

Ja noticis nopietns nodokļu saistību pārkāpums, nodokļu administrācija pēc konkrētiem kritērijiem var atpazīt, ka nodokļu maksātājs ir neuzticams, it īpaši: kavēti PVN maksājumi par vismaz trim secīgiem kalendārajiem mēnešiem kopumā vismaz 500 000 CZK; nodokļu saistību pārkāpums vismaz divos no sešiem secīgiem nodokļu periodiem, kā rezultātā nodokļu administrācija izdarījusi nodokļu pielāgojumus; nodokļu administrācijas atteikums atskaitīt vismaz 500 000 CZK priekšnodoklī samaksāto PVN sakarā ar nodokļu likumu pārkāpumiem; nav sniegta atbilde uz nodokļu administrācijas pieprasījumiem, vismaz divas reizes divpadsmit secīgu kalendāro mēnešu periodā nav sniegta PVN deklarācija, sniegtas nepatiesas vai nepilnīgas ziņas PVN reģistrācijas nolūkā vai nodokļu administrācija konstatējusi, ka nav deklarēts pārdošanas PVN vismaz 500 000 CZK. Informācija par neuzticamiem nodokļu maksātājiem tiek publiskota nodokļu administrācijas tīmekļa vietnē, un tiek paredzēta apelācijas procedūra.

Čehija norādījusi, ka pasākumam ir preventīva iedarbība, bet nepieciešams nodokļu administrācijas efektīvs lēmums, iekams krāpnieki nav paguvuši veikt krāpniecisku darījumu. Turklāt šis pasākums nav īsti iedarbīgs pārrobežu situācijās, jo Čehijā neuzticams nodokļu maksātājs joprojām var izmantot (derīgu) PVN numuru krāpšanas shēmās Kopienas iekšienē.

1.3.5. Neuzticamu personu atpazīšana (personas, kuras nav reģistrēti PVN maksātāji)

Pasākuma mērķis, līdzīgi iepriekšējam, ir apzināt neuzticamas personas. Tomēr šajā gadījumā tiek apzinātas personas, kuras (vēl) nav reģistrētas, toties jau ir pārkāpušas konkrētas PVN saistības. Neuzticamo personu saraksts tiek publiskots nodokļu administrācijas tīmekļa vietnē.

Ja šāda neuzticama persona kļūst par reģistrētu PVN maksātāju, tad tā uzreiz iegūst neuzticama nodokļu maksātāja statusu 1.3.4. punktā izklāstītā pasākuma nozīmē. Turklāt gadījumā, kad neuzticams nodokļu maksātājs no reģistra tiek svītrots, neuzticamas personas status tiek saglabāts. Šāda statusa atsaukšanai ir paredzēta apelācijas procedūra, un tās pamatā ir nosacījumi, kas ir līdzīgi nosacījumiem neuzticamu nodokļu maksātāju gadījumā.

Čehija ir norādījusi, ka pasākums ir preventīvs un nodrošina nepārtrauktību starp neuzticamas personas statusu un neuzticama nodokļu maksātāja statusu. Tomēr, kā jau 1.3.4. punktā norādīts, krāpnieki spēja veiksmīgi apiēt šo pasākumu gan pirms reģistrācijas, gan pārrobežu gadījumos.

1.3.6. Papildu PVN ziņošana

Lai atpazītu iespējamus krāpnieciskus gadījumus, tiek savstarpēji salīdzināti dati, kurus nodokļu maksātāji iesniedz par katru kalendāro mēnesi, veicot papildu PVN ziņošanu. Tas nodokļu administrācijai ir palīdzējis uzlabot pārbaudāmo nodokļu maksātāju atlases metodi.

Lai gan šis konvencionālais rīks ir lietderīgs krāpnieku ātrai atklāšanai, Čehija uzskata, ka tas, ņemot vērā nodokļu administrācijas vispārējo kontroles kapacitāti, ir sevi izsmēlis.

1.3.7. Apķīlāšana

Lai nodrošinātu PVN nomaksu, atsevišķos gadījumos nodokļu administrācija var izdot apķīlāšanas rīkojumu.

Čehija ir norādījusi, ka šis pasākums ir ļoti efektīvs, taču, tā kā to izmanto tikai atsevišķos gadījumos, tas vispārēji neaizsargā kopējo PVN sistēmu.

1.3.8. Automātiska izslēgšana no PVN reģistra

Šis pasākums paredz anulēt nodokļu maksātāja PVN numuru tad, ja bijuši nopietni PVN saistību pārkāpumi. Pasākums tiek piemērots tām PVN grupām un tiem nodokļu maksātājiem, kuru apgrozījums iepriekšējo divpadsmit mēnešu laikā nepārsniedza 1 miljonu Čehijas kronu.

Čehija ir norādījusi, ka pasākums bijis ļoti efektīvs piegādēm gan iekšzemē, gan pāri robežām. Tomēr, tā kā pasākumu var piemērot tikai pēc tam, kad pārkāpums ir noticis, tas nav varējis pilnībā novērst krāpšanas risku.

1.3.9. Uz “zināšanu pārbaudes” pamatots atteikums atzīt tiesības atskaitīt PVN (vai atteikums piešķirt atbrīvojumu par Kopienas iekšienē veiktajām piegādēm)

Pasākums tiek piemērots, lai atteiktu tiesības atskaitīt PVN vai tiesības piemērot atbrīvojumu gadījumā, kad pircējs (pirmajā gadījumā) vai piegādātājs (otrajā gadījumā) zināja vai varēja zināt (“zināšanu pārbaude”), ka tie iesaistīti darījumā, kas saistīts ar krāpšanu PVN jomā. Tas atbilst Eiropas Savienības Tiesas (“EST”) judikatūrai, kā noteikts *Kittel*¹⁰ spriedumā. Čehijas nodokļu administrācija uzņēmumus par to iespējamu iesaistīšanos krāpšanas shēmā informē, nosūtot “informācijas vēstules”. Šīs vēstules ir konkrētam adresātam (tajās var būt norādīts

¹⁰ Spriedums, 2006. gada 6. jūlijs, *Kittel*, C-439/04, EU:C:2006:446

aizdomās turētais darījumdarbības partneris) vai bez konkrēta adresāta (publisks paziņojums par to, ka Čehijā vai Eiropas Savienībā radusies konkrēta krāpšanas riska situācija).

Tomēr no Čehijas sniegtās informācijas izriet, ka organizētas krāpšanas gadījumā nodokļu administrācijai praksē ir grūti pierādīt, ka uzņēmums zināja vai varēja zināt par savu iesaisti krāpšanā.

1.3.10. Pieteikuma iesniedzēju pārbaude pirms PVN reģistrācijas

Notiek sistemātiska pirmsreģistrācijas pārbaude, lai apzinātu arī potenciālos pazudušos tirgotājus; piemēram, lai atteiktu reģistrāciju, notiek pārbaudes apmeklējumi uz vietas, lai parādītu, ka efektīva saimnieciskā darbība nenotiek vai netiek gatavota.

Čehija uzskata, ka pasākums ļoti efektīvi nepieļauj krāpnieku iekļūšanu PVN sistēmā (un krāpšanos Kopienas iekšienē), tomēr atzīst, ka, ņemot vērā EST sniegtās norādes *Ablessio*¹¹ spriedumā, ir grūti uz objektīvu faktoru pamata pierādīt, ka ir pamatoti pierādījumi, kas raisa aizdomas par PVN identifikācijas numura izmantošanu krāpnieciskos nolūkos.

1.3.11. Administratīvā sadarbība PVN jomā (Padomes Regula (ES) Nr. 904/2010)¹²

Saskaņā ar Čehijas sniegto informāciju liela uzmanība tiek pievērsta sadarbībai un informācijas apmaiņai ar citām dalībvalstīm. Papildus Regulā (ES) Nr. 904/2010 paredzētajai sadarbībai ir noslēgti sadarbības līgumi ar Slovākiju un Poliju, un izstrādē ir vēl viens sadarbības līgums ar Vāciju.

Turklāt Čehija regulāri piedalās tā dēvētajās vienlaicīgās daudzpusējās pārbaudēs ar citām dalībvalstīm. Čehija piedevām ir iesaistīta visos pasākumos, kas tiek īstenoti *Eurofisc* tīklā ("pazdušā tirgotāja" krāpnieciska darbība Kopienā (*MTIC*), transportlīdzekļi, muitas procedūras, novērošanas centrs, e-komercija un Darījumu tīkla analīze (*TNA*)). *Eurofisc* dati bieži tiek izmantoti, lai atklātu aizdomīgus darījumus.

Čehija ir norādījusi, ka administratīvajai sadarbībai PVN jomā ir nenoliedzama nozīme, taču krāpšanu tā nenovērš pilnībā. Turklāt tas nav lietderīgi, kad ir runa par krāpšanu vienā atsevišķā valstī.

1.3.12. Secinājumi

Čehija nonākusi pie vispārīga secinājuma, ka iepriekš minētie pasākumi nav spējuši pilnībā likvidēt pazdušā tirgotāja krāpšanu pašreizējā PVN sistēmā, lai gan tie ievērojami palīdzējuši to mazināt.

Tā kā (karuseļveida) krāpšanas apkarošanā tika ieguldīti ievērojami un patiesi centieni un šie centieni nav bijuši pavisam sekmīgi, var uzskatīt, ka PVN direktīvas 199.c panta 1. punkta c) apakšpunkta nosacījums ir izpildīts.

1.4. Paredzētie aplēstie guvumi no nodokļu saistību izpildes un iekasēšanas pārsniegs aplēsto kopējo papildu slogu uzņēmumiem un nodokļu iestādēm par vismaz 25 %.

Čehijas iestādes uzskata, ka VAMS ieviešanai, ciktāl tā skar nodokļu administrāciju, būs vajadzīgs nevis palielināt darbinieku skaitu, bet gan tikai pārvietot cilvēkresursus. Aplēsts, ka Čehijas nodokļu administrācijas organizācijas pielāgošana izmaksās (ieskaitot mācības un izmaiņām IT sistēmās) 4 miljonus Čehijas kronu.

¹¹ Spriedums, 2013. gada 14. marts, *Ablessio*, C-527/11, EU:C:2013:168.

¹² Padomes Regula (ES) Nr. 904/2010 (2010. gada 7. oktobris) par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā (pārstrādāta versija) (OV L 268, 12.10.2010., 1. lpp.).

Attiecībā uz nodokļa maksātājiem VAMS ieviešana radīs vienreizējas izmaksas, lai pielāgotu IT sistēmas. Aplēsts, ka VAMS būtu jāpiemēro kopumā 97 000 nodokļu maksātāju. No šīs grupas vairāk nekā 60 % jau ir saskārušies ar apgrieztās maksāšanas kārtību nozarēs. To IT struktūras un rēķinu izrakstīšanas sistēmas ir sagatavotas vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmai tā, ka izmaiņas būs vajadzīgas tikai daļā no esošajām struktūrām. Pārējiem 37 500 nodokļa maksātājiem, iespējams, vajadzēs iegādāties jaunas IT struktūras vai paplašināt esošās; tomēr, pamatojoties uz lielāko nodokļu un grāmatvedības programmatūras nodrošinātāju pieprasījumiem, šķiet, ka šādas izmaiņas tiek ieviestas līdz ar regulāriem atjauninājumiem un netiek prasīta atsevišķa samaksa.

Citas izmaksas ir saistītas ar darbinieku apmācību; tomēr šādas izmaksas būtībā prasa izmaiņas tiesību aktos. Tā kā apgrieztās maksāšanas kārtība nav pilnīgi jauns pasākums, nav paredzams, ka šīs izmaksas būs ievērojamas.

Citas izmaksas nodokļu maksātājiem rada tas, ka katrs darījums ir jāuzrauga, vai ievērota 17 500 EUR robežvērtība, kuru pārsniedzot būtu jāpiemēro VAMS. Tomēr, ņemot vērā, ka vairākumā gadījumu tas tiek darīts ar grāmatvedības uzskaites programmas palīdzību, šīs izmaksas nebūs ļoti lielas. Turklāt diferencēt darījumus pēc to apjoma ir daudz vienkāršāk vispārējā apgrieztās maksāšanas sistēmā, nevis nozaru sistēmā.

Dažos gadījumos var būt nepieciešams, ka preču piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji pārbauda, vai pircējs ir nodokļa maksātājs, un tādējādi, vai ir piemērojama apgrieztā maksāšanas kārtība. Tomēr minētajos gadījumos var izmantot ar nodokļu maksātāju reģistru, ko ir darījusi pieejamu nodokļu administrācija (pieslēgumu nodokļa maksātāja programmatūrai).

Čehija arī paskaidroja — kopš 2016. gadā tika ieviesta papildu PVN ziņošana, nodokļa maksātājiem aplēstās izmaksas ir 370 EUR maziem uzņēmumiem un 740 EUR–3000 EUR citiem uzņēmumiem, kā rezultātā izmaksas uzņēmumiem kopumā sasniedza aptuveni 6 miljardus Čehijas kronu. Čehijas iestādes lēš, ka VAMS īstenošanas kopējās izmaksas nodokļa maksātājiem būtu aptuveni 10 % no minētās summas, proti, 0,6 miljardi Čehijas kronu.

Attiecībā uz sistēmas priekšrocībām Čehija atsaucas uz pieredzi ar apgrieztās maksāšanas kārtību nozarēs, kuras rezultātā krāpšanas apmērs ir samazinājies par 98 % un krāpšanas gadījumu skaits — par 89 %. Tāpēc paredzams, ka krāpšanas apmērs tiks samazināts par 5 miljardiem Čehijas kronu gadā. Divu gadu griezumā ieguvums būtu 10 miljardi Čehijas kronu. No otras puses, kā jau minēts iepriekš, izmaksas nodokļu iestādēm būtu tikai 0,004 miljardi Čehijas kronu, un izmaksas nodokļu maksātājiem varētu sasniegt 0,6 miljardi Čehijas kronu. Tātad aplēstās izmaksas ir 6,04 % no aplēstajiem ieguvumiem.

Tā kā aplēstie ieguvumi (10 miljardi Čehijas kronu) par vairāk nekā 25 % pārsniedz kopējās izmaksas (0,604 miljardi Čehijas kronu), var uzskatīt, kas šis nosacījums ir izpildīts.

1.5. Vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas ieviešana uzņēmumiem un nodokļu iestādēm neradīs augstākas izmaksas nekā tās, ko rada citi kontroles pasākumi.

Uz minēto aprēķinu pamata paredzamās izmaksas uzņēmumiem un nodokļu administrācijām nešķiet ievērojamas, lai gan Čehija atzīst, ka ir grūti sniegt precīzu salīdzinājumu ar citiem kontroles pasākumiem.

Čehija pēc VAMS ieviešanas neplāno mainīt savu nodokļu kontroles vispārējo kārtību. Tādējādi ne nodokļu administrācijai, ne kontrolētajiem uzņēmumiem papildu izmaksas (izņemot iepriekš minētās izmaksas) neradīsies.

Tāpēc var uzskatīt, ka šis nosacījums ir izpildīts.

2. Vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanas sākuma datums un laikposms, uz kuru tā attiecas (PVN direktīvas 199.c panta 3. punkta b) apakšpunkts).

Čehija pieprasīja atļauju sākt piemērot VAMS no 2020. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam.

3. Darbības, kuras veic, lai informētu nodokļa maksātājus (PVN direktīvas 199.c panta 3. punkta c) apakšpunkts).

Nodokļa maksātāji tiks elektroniski informēti par VAMS ieviešanu, kā arī par tās piemērošanas sākuma dienu. Turklāt ar uzņēmumu apvienībām un nodokļu konsultantiem tiks nodibināti kontakti un organizētas diskusijas. Sabiedriskajos plašsaziņas līdzekļos tiks izplatīti reklāmas materiāli (piemēram, bukleti, informācija nodokļu administrācijas tīmekļa vietnē).

4. Detalizēts pamatojums papildu pasākumiem (PVN direktīvas 199.c panta 3. punkta d) apakšpunkts saistībā ar 2. punktu).

Lai nodrošinātu efektīvu vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanas funkcionēšanu un uzraudzību, šis noteikums nosaka, ka jāievieš pienācīgs un efektīvs elektroniskās ziņošanas pienākums visiem nodokļa maksātājiem un jo īpaši tiem nodokļa maksātājiem, kas piegādā vai saņem preces vai pakalpojumus, uz kuriem attiecas vispārējā apgrieztās maksāšanas sistēma.

Čehija uzskata, ka jau ieviestie nodokļu kontroles mehānismi ir pietiekami, lai nodrošinātu pareizu VAMS darbību, un ka nav vajadzīgi papildu kontroles pasākumi. Šādi pasākumi jau ietver papildu PVN ziņošanas rīkus, kas jau minēti 1.3.6. punktā. Piemēram, datus, kas iegūti, pildot šādu valsts līmenī noteiktu ziņošanas pienākumu, izmantos par analīzes rīku aizdomīgu piegādes ķēžu atklāšanai. Saskaņā ar šo ziņošanas sistēmu, kura paredz PVN deklarācijas iesniegšanu (papildus PVN deklarācijai), ko var izdarīt elektroniski, par piegādēm vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmā būs jāziņo tādā pašā veidā kā par iekšzemes piegādēm saskaņā ar apgrieztās maksāšanas kārtību (tikai vēl norādot speciālo VAMS kodu).

- **Saskaņotība ar spēkā esošās politikas nosacījumiem attiecīgajā jomā**

Šīs atļaujas mērķis ir ierobežots darbības jomas un laika ziņā un neskar galīgās PVN sistēmas izstrādi uzņēmumu savstarpējai pārrobežu tirdzniecībai ES iekšienē.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 199.c pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Tā kā īpašais pasākums ir ierobežots darbības jomas un laika ziņā, tas ir proporcionāls izvirzītajam mērķim, proti, apkarot karuseļveida krāpšanu, kamēr tostarp notiek sarunas par galīgo PVN sistēmu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais juridiskais instruments: Padomes īstenošanas lēmums.

Atbilstīgi PVN direktīvas 199.c pantam vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu var piemērot tikai ar Padomes atļauju, ko tā pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Čehijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Par 199.c panta iekļaušanu PVN direktīvā, kurš ir šīs atļaujas pamatā, tika veikts ietekmes novērtējums, par kuru 2016. gada 28. novembrī Regulējuma kontroles padome sniedza pozitīvu atzinumu ar ieteikumiem¹³.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Eiropas Savienības budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumam ir noteikts termiņš.

¹³

Sk.: http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Čehijai atļauj piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ un jo īpaši tās 199.c panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2006/112/EK 199.c pants ļauj dalībvalstīm, atkāpjoties no minētās direktīvas 193. panta un, ja izpildīti konkrēti stingri nosacījumi, ieviest vispārējās apgrieztās maksāšanas sistēmu ("VAMS") attiecībā uz piegādēm un pakalpojumiem, kuri nav pārrobežu piegādes un pakalpojumi, ar noteikumu, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram visas sniegtās preču piegādes un pakalpojumi pārsniedz darījuma robežvērtību 17 500 EUR.
- (2) Čehija vēstulēs, kas Komisijā reģistrētas 2019. gada 21. janvārī un 2019. gada 22. martā, pieprasīja atļauju piemērot VAMS.
- (3) Saskaņā ar Komisijas 2016. gada 23. augusta 2016. gada galīgajā ziņojumā par PVN iztrūkumu² noteikto metodi un datiem PVN iztrūkums Čehijā 2014. gadā bija 16,14 % no kopējām PVN saistībām. Līdz ar to Čehijas PVN iztrūkums pārsniedza Kopienas vidējo PVN iztrūkumu (10,4 %) par vairāk nekā 5 procentpunktiem.
- (4) Saskaņā ar ietekmes novērtējumu³, kas bija pievienots Padomes Direktīvas (ES) 2018/2057⁴ priekšlikumam, ar ko tika ieviesta VAMS, karuseļveida krāpšanas apmērs Čehijas kopējā PVN iztrūkumā pārsniedz 25 %.
- (5) Čehija sniedza Komisijai sīku informāciju, kura liecina, ka, lai gan Čehijā sekmīgi īstenoti vairāki kontroles pasākumi, tie nav bijuši pietiekami, lai apkarotu karuseļveida krāpšanu. Arī administratīvā sadarbība PVN jomā nav bijusi pietiekama, lai apkarotu karuseļveida krāpšanu.
- (6) Čehija sniedza Komisijai sīku informāciju, kas liecina, ka paredzams, ka, ieviešot vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu, tiks iegūti 10 miljardi Čehijas kronu. Čehija

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² Center for Social and Economic Research (CASE), *Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2016 Final Report* ([TAXUD/2015/CC/131](https://ec.europa.eu/taxation_customs/data-hub/docs/studies/case/case_study_vat_gap_in_the_eu28_member_states_2016.pdf)), 2016, 19.lpp.

³ SWD(2016) 457 final, 21.12.2016., 39. lpp.

⁴ Padomes Direktīva (ES) 2018/2057 (2018. gada 20. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu attiecībā uz vispārējās apgrieztās maksāšanas kārtības pagaidu piemērošanu attiecībā uz preču piegādēm un pakalpojumiem, kuru vērtība pārsniedz konkrētu robežvērtību (OV L 329, 27.12.2018., 3. lpp).

arī parādīja, ka kopējais paredzamais papildu slogs uzņēmumiem un nodokļu iestādēm ir 0,604 miljardi Čehijas kronu. Tādējādi paredzamais ieguvums par vairāk nekā 25 % pārsniegs paredzamo kopējo papildu slogu.

- (7) Ņemot vērā, ka Čehija neuzskata, ka VAMS ieviešanas radītais kopējais papildu slogs būs ievērojams, tas neradīs uzņēmumiem un nodokļu iestādēm izmaksas, kas ir augstākas par tām izmaksām, kas radušās citu kontroles pasākumu piemērošanas rezultātā.
 - (8) Čehija ir pieprasījusi tai atļaut piemērot VAMS no 2020. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam.
 - (9) Čehija ir apstiprinājusi Komisijai, ka tiks veiktas darbības, lai informētu nodokļa maksātājus par VAMS piemērošanu, izmantojot e-pastu, publiskas lekcijas, diskusijas ar uzņēmēju apvienībām, administrācijas tīmekļa vietni un drukāto vai elektronisko reklāmas materiālu.
 - (10) Čehija iesniedza Komisijai sīku aprakstu par tās esošajiem PVN kontroles mehānismiem un apstiprināja, kas spēkā esošie pasākumi un jauns īpašais VAMS kods spēs nodrošināt efektīvu VAMS darbību un uzraudzību.
 - (11) Pamatojoties uz informāciju, ko Čehija sniegusi Komisijai, tiek uzskatīts, ka Čehija ir izpildījusi Direktīvas 2006/112/EK 199.c panta 1. punkta nosacījumus un Čehijas pieprasījums atbilst pārējām minētā panta 3. punkta prasībām. Tāpēc ir lietderīgi atļaut Čehijai piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu attiecībā uz Čehijas pieprasīto periodu.
 - (12) Atkāpe negatīvi neietekmēs Savienības pašu resursus, ko veido iekasētais PVN,
- IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Čehijai atļauts piemērot vispārējo apgrieztās maksāšanas sistēmu saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 199.c pantu laikā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Čehijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*